

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 28 – 29 marca 2012 r. na kierunku „pedagogika”
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia
realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale
Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause – członek PKA

członkowie:

- Prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA,
- Prof. dr hab. Iwona Chrzanowska – ekspert PKA,
- Mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert PKA,
- Monika Narloch – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP.

Krótką informacją o wizytacji

Należy wskazać przesłanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w **Załączniku nr 3**)

Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku z własnej inicjatywy, tj. po upływie okresu na jaki została wydana ocena pozytywna. Szczegółowe informacje zawiera **Załącznik nr 3**.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań ze studentami, Władzami Uczelni, kadra akademicką oraz hospitacji zajęć i oceny wylosowanych prac dyplomowych.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1.1). Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

Uniwersytet Warszawski założono w 1816. Od lat realizuje ważne cele społeczne i edukacyjne. W dokumencie „Strategia Uniwersytetu Warszawskiego” czytamy „Uniwersytet jako instytucja publiczna jest wierny podstawowym celom swojej działalności, wskazanym w 1816 przez jego założycieli: Uniwersytet ma nie tylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonej stanęły, ale nadto doskonalić je rozkrzewić i teorię ich do użytku społeczności zastosować”.

W dokumencie sprecyzowano trzy misje uniwersytetu. Misja społeczna dotyczy zapewnienia dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo. Do misji obywatelskiej zaliczono kształtowanie takich elit, które będą w swej działalności posługiwać się interesem publicznym. W założeniach Uniwersytet rozwija umiejętność współpracy niezależnie od różnic politycznych, wyznaniowych i ideowych, tworzy też wzory debaty publicznej. Kształtuje nie tylko postawy obywatelskie studentów, ale i ich osobowość.

W ostatniej z misji uczelnia wskazuje na rozwój kulturowy studentów. „W rysującym się konflikcie między globalizacją i regionalizmami – czytamy w dokumencie – szczególną rolę odgrywać będą instytucje, które potrafią łączyć uniwersalne techniki komunikowania się i wiedzę o uniwersalnym znaczeniu z zachowaniem szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów i państw. Uniwersytet jako teren uprawiania wielu nauk, od matematyczno-przyrodniczych po społeczno-humanistyczne, jest miejscem, w którym taka symbioza istnieje w sposób naturalny. Uniwersytet jest tym samym instytucją, która wspomaga dialog między integrującymi się społeczeństwami Europy.”

Misję Uniwersytetu odnajdujemy w ogólnych założeniach strategii UW oraz w założeniach szczegółowych. W ogólnych zwrócono uwagę między innymi na istnienie silnych ośrodków badawczych, adekwatne przygotowanie do rynku pracy, silne i dobrze ułożone związki z regionem. W szczegółowych skoncentrowano się na trzech rozpisanych zadaniach: nauczaniu, nauce i współpracy z otoczeniem. Na podstawie tych zadań określono w dokumencie szczegółową listę priorytetów i celów szczegółowych.

Studia pedagogiczne dobrze wpisują się w strategię i misję Uczelni. Studenci specjalności pedagogicznych zdobywają kwalifikację do pracy pedagogicznej w instytucjach i organizacjach edukacyjnych, społecznych i kulturalnych

Wydział Pedagogiczny jest otwarty na środowisko lokalne, wspiera rozwój edukacji w wybranych regionach Polski, przygotowuje przyszłą kadrę do zarządzania oświatą i uczestnictwa w podnoszeniu świadomości społeczności lokalnych w zakresie roli i znaczenia edukacji w rozwoju młodego pokolenia, stwarza szanse na społeczną mobilność.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

W wizytowanej Uczelni brak jest odrębnego dokumentu „Koncepcja Kształcenia na kierunku pedagogika”. W raporcie samooceny koncepcja kształcenia opracowana jest dość powierzchownie i koncentruje się głównie na opisie specjalności i sylwetek absolwentów. W raporcie dowiadujemy się, iż pedagogika jest realizowana na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na specjalnościach nauczycielskich i nienauczycielskich. Programy studiów zawierają szereg specjalności z możliwością wyboru przedmiotów oraz przedmiotami realizowanymi wspólnie. Oferta wydziału obejmuje studium podstaw edukacji, studium wiedzy humanistyczno-społecznej, fakultety i seminaria, które są dostępne dla wszystkich studentów danego poziomu kształcenia. Oferta dydaktyczna zakłada indywidualizację toku studiów każdego studenta.

W ramach Wydziału Pedagogiki prowadzony jest kierunek studiów: „pedagogika” na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Studia są prowadzone w następujących specjalnościach:

- pedagogiczne: *animacja społeczno – kulturalna, edukacja ustawiczna i andragogika i praca socjalna z dzieckiem i rodziną, oraz*

- pedagogiczne nauczycielskie: w ramach *pedagogiki wczesnoszkolnej i ogólnopedagogicznej* są prowadzone: *edukacja plastyczna, edukacja integracyjna z terapią, opiekuńczo – wychowawcza i pedagogika przedszkolna*. Ponadto w ramach *pedagogiki wczesnoszkolnej* jest prowadzona *wczesne nauczanie języka angielskiego*.

W ocenie prowadzonych specjalności trudno mówić o innowacyjności. Jednak ofertę kształcenia należy postrzegać jako kompleksową ofertę w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku oświatowego i instytucji pedagogicznych poza oświatowych. Możliwości elastycznego kształtowania oferty edukacyjnej tkwią jednak w innowacyjnych rozwiązaniach indywidualizacji toku studiów, jakie oferuje Uczelnia studentom. Wybór modułów kształcenia wraz z przedmiotami ogólnouczelnianymi czyni kształcenie na ocenianym kierunku na tyle elastycznym, że możliwa jest szybka reakcja na zaistniałe potrzeby.

1.2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

Studenci Wydziału Pedagogicznego podejmują działania na rzecz środowiska lokalnego, dążą do integracji społeczności wokół problematyki edukacji, wspierają rozwój dzieci i rodzin. Tak zdobyte praktyczne doświadczenia będą im potrzebne w przyszłej pracy zawodowej. Koncepcje kształcenia na Wydziale ustalana jest w porozumieniu z przedstawicielami Zarządu Samorządu Studenckiego. Studenci uczestniczyli w budowaniu nowego programu studiów, zgłaszali uwagi i poprawki podczas posiedzeń Komisji Programowej. Ponadto odbyły się spotkania informacyjne dotyczące zmian w programie studiów oraz Walne Zebranie Studentów ws. zaopiniowania nowego programu studiów.

Studenci kierunku podczas spotkania dyskutowali nad formą i kształtem programu. Udział i zaangażowanie interesariuszy, jakimi są studenci, na wizytowanym kierunku należy ocenić pozytywnie.

W procesie kształcenia przyszłych nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, animatorów środowiska lokalnego biorą udział instytucje edukacyjne, placówki społeczne, fundacje i stowarzyszenia, które mają wpływ na charakter doświadczeń zawodowych zdobywanych przez studentów, ale również na treść programu studiów. W programach studiów, które będą obowiązywały od roku akademickiego 2012/13 uwzględniane są opinie również zewnętrznych interesariuszy. Brak jeszcze szczegółowej dokumentacji tej współpracy, jednak w rozmowach z pracownikami potwierdzono, że te kontakty rzeczywiście istnieją i funkcjonują.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1.1) Oceniany kierunek jest związany z misją Uczelni poprzez spójność celów. Kierunek Pedagogika nawiązuje do zadań Uczelni, bowiem koncepcja programu kształcenia na Wydziale Pedagogicznym UW zakłada wykorzystywanie efektów pracy naukowej i podejmowanych przez pracowników badań i diagnozowanych potrzeb edukacyjnych w konstruowaniu struktury programu studiów i precyzowaniu treści poszczególnych przedmiotów. Poprzez indywidualizację planów studiów (modułowość) studentowi oferuje się innowacyjny i różnorodny program kształcenia.

1.2) W opiniach na spotkaniach z kadrami i Władzami Wydziału potwierdzano, że w przygotowaniu programów kształcenia zaangażowani są interesariusze zewnętrzni oraz wewnętrzni. Jednostka współpracuje z szeregiem instytucji edukacyjnych i poza edukacyjnych, których postulaty i sugestie są uwzględniane w ewaluacji i doskonaleniu programu studiów. Jednostka jednak nie prowadzi szczegółowej dokumentacji współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1). Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia, w tym standardach kształcenia nauczycieli, określonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego), a także z koncepcją rozwoju kierunku. Ocena spójności specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. W przypadku profilu praktycznego ocena obejmuje stopień uwzględnienia wymagań organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu oraz zakres wpływu absolwentów i przedstawicieli

pracodawców w formułowaniu efektów kształcenia, a w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego – wymagań formułowanych dla obszaru nauki, z którego kierunek się wywodzi.

Odnosząc się do wymogów standardu kształcenia na kierunku Pedagogika (załącznik nr 78. do Rozporządzenia MNiSW z dnia 12 lipca 2007 w sprawie standardów kształcenia...) uznać należy, że w przypadku studiów I stopnia określone zostały ogólne efekty kształcenia oraz efekty szczegółowe, możliwe do odnalezienia w sylwetkach absolwentów poszczególnych, realizowanych specjalności. W kategorii efektów odniesiono się do wiedzy tzw. ogólnopedagogicznej i specjalistycznej absolwenta. Zaznaczyć jednak należy, że w przypadku niektórych specjalności sylwetki, efekty rozpisane zostały staranniejsz niż w innych (przykład dobrej praktyki – specjalność *Edukacja ustawiczna i andragogika*, dopracowania natomiast wymagałyby informacja w kontekście specjalności - *Animacja społeczno-kulturalna*). Określone zostały w podobnym zakresie efekty kształcenia w obszarze specjalności nauczycielskich.

Studia II stopnia spełniają wymagania zawarte w standardach kształcenia na kierunku Pedagogika. W koniecznym zakresie opisane są i realizowane cele ogólne i szczegółowe zawarte w sylwetkach absolwentów, analogicznie jak w przypadku studiów I stopnia.

Trudno określić zgodność dotychczasowych celów kształcenia z koncepcją rozwoju kierunku, gdyż koncepcja ta zakłada stworzenie nowych kierunków i nowych innowacyjnych specjalności.

Nie można dokonać oceny zgodności obowiązujących celów kształcenia z dotychczasową koncepcją kształcenia, gdyż taki dokument jak koncepcja kształcenia na kierunku nie istnieje. Dane zawarte w raporcie samooceny w punkcie I.1. (Koncepcja kształcenia) koncentrują się na informacjach dotyczących form czy poziomów kształcenia, liczby specjalności, charakterystyki sylwetek absolwentów. W związku z powyższym nie można wydać opinii o zgodności celów z koncepcją kształcenia.

2.1.1. Ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów).

Moduły przedmiotów podstawowych, kierunkowych, a także posiadających wymiar specjalnościowych na kierunku dają możliwość osiągnięcia założonych ogólnych i specyficznych efektów kształcenia zawartych w sylabusach przedmiotów. Nie ma zastrzeżeń do możliwości ich osiągnięcia w ramach realizowanych praktyk pedagogicznych i nauczycielskich stosownie do profilu kształcenia.

2.1.2. Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany.

W UW funkcjonuje system USOS. Studenci mają dostęp do informacji dotyczącej efektów kształcenia zawartych w sylabusach przedmiotów I i II stopnia.

Studenci oceniają, że posiadają dobry dostęp do sylabusów przedmiotowych poprzez stronę internetową. W większości przypadków również prowadzący, który rozpoczyna zajęcia przesyła studentom sylabus w formie elektronicznej.

2.2). Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Nie dotyczy w kontekście KRK. Uczelnia jest w trakcie przygotowywania dokumentacji zgodnie z nowymi zaleceniami wchodzącymi w życie z dniem 1.10.2012.

W odniesieniu do wymagań związanych ze standardami kształcenia na kierunku Pedagogika z 2007 r. w sylabusach przedmiotów na poziomie studiów I i II stopnia cele sformułowano w postaci efektów kształcenia: ogólnych i szczegółowych. Efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały, dając szansę na opracowanie przejrzystego sposobu ich weryfikowania, obowiązkowego w kontekście KRK od października 2012 r. Zaznaczyć należy, że formułowanie celów w postaci efektów realizowane jest w UW od dłuższego czasu.

W opinii studentów efekty kształcenia, znajdujące się w sylabusach formułowane są w sposób zrozumiały. Ich zdaniem w większości przypadków metody sprawdzania założonych umiejętności i wiedzy są odpowiednie.

2.3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia, w tym:

Uczelnia jest na etapie przygotowywania dokumentacji zgodnej z KRK

2.3.1. objęcia tym systemem wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), oraz wszystkich etapów kształcenia;

System weryfikacji efektów kształcenia realizowany na WP UW ma charakter dwuetapowy (weryfikacja efektów cząstkowych /etapowych i końcowych. System weryfikacji cząstkowych efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów wskazane przez deskryptory bolońskie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, określonych w standardach kształcenia z 2007 r., a zawartym m.in. w treściach kształcenia dla grupy treści podstawowych i kierunkowych, sylwetce absolwenta studiów I i II stopnia kierunku pedagogika.

Weryfikacja końcowych efektów kształcenia (proces dyplomowania) obejmuje weryfikację efektów cząstkowych realizowanych w ramach seminarium dyplomowego, ocenie podlegają tu zarówno wiedza, umiejętności, jak i kompetencje społeczne.

Wskazany system weryfikacji obejmuje wszystkie tryby studiów (stacjonarny, niestacjonarny) i wszystkie stopnie (I i II) studiów.

2.3.2. możliwości zmierzenia i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, prawidłowości ustalonych procedur, metod (dobór do ocenianego kryterium) i ocen, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania;

Ocena etapowych efektów kształcenia odbywa się zgodnie z ustalonym w planie studiów harmonogramem zaliczeń, adekwatnie do wskazanych form.

Etapowe efekty kształcenia weryfikowane są w sposób zróżnicowany: testy wiadomości z wariantami odpowiedzi do wyboru, testy wiadomości z pytaniami otwartymi, prace projektowe, prace teoretyczne, tematy z możliwością formułowania otwartych odpowiedzi. W ocenie prac etapowych zawarto pełną gamę ocen od niedostatecznej (brak zaliczenia) do bardzo dobrej. Sposób doboru form zaliczenia, jak i zróżnicowanie ocen zaliczeniowych nie budzą zastrzeżeń.

W UW nie istnieje odrębna wystandaryzowana procedura odnosząca się do procesu dyplomowania. Informacje na temat procesu dyplomowania zawarte są m.in. w Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, Monitor UW, Nr 3B, poz. 70, Obwieszczenie Nr 2 Rektora UW § 19, pkt. 1. i 2.; § 34.-38. oraz w Uchwale nr 63/2009/2010 RWP UW z dnia 22 czerwca 2010 r. § 6., § 12. I § 14. Wspomniane zapisy nie odnoszą się jednak do wszystkich koniecznych elementów procesu, np. w zapisach brak informacji na temat procedury przyjmowania (i/lub weryfikowania) tematów prac dyplomowych, tak w przypadku seminariów licencjackich, jak i magisterskich. Tematy prac dyplomowych formułowane są, jak wynika z rozmów prowadzonych z władzami Wydziału Pedagogicznego UW, w efekcie indywidualnych ustaleń między seminarzystą i promotorem. Promotorami na studiach licencjackich są osoby ze stopniem naukowym doktora, na studiach magisterskich – samodzielni pracownicy naukowci. W osobnym dokumencie (Uchwała RWP UW Nr 2, z dn. 20 czerwca 2006) *dotyczącym liczebności grup zajęć regularnych* wskazano, że grupa seminaryjna na studiach I i II stopnia liczy od 5 do 12 osób. Pozostałe zasady dyplomowania są czytelne i nie budzą zastrzeżeń. Brak dokumentu (procedury) w sposób całościowy i kompleksowy odnoszącego się do wszystkich cząstkowych elementów/etapów procesu dyplomowania.

Zasady nie budzą wątpliwości, a sformułowana uwaga odnosi się jedynie do przejrzystości procesu i łatwości dotarcia do pełnej zamieszczonej w jednym dokumencie informacji np. studentom. Same zasady dyplomowania nie budzą zastrzeżeń.

2.3.3. standaryzacji wymagań, zapewnienia przejrzystości i obiektywizmu formułowania ocen;

W § 13. Uchwały RW Pedagogicznego UW z 22 czerwca 2010, określono kryteria oceny prac dyplomowych na poziomie licencjackim i magisterskim. W przypadku oceny dyplomowej wskazano, w § 39. Obwieszczenia Nr 2 Rektora UW, zasady wyliczania oceny wpisywanej na dyplomie absolwentowi I i II stopnia.

Brak jest ustaleń dotyczących zasad oceniania np. efektów cząstkowych. W sylabusach przedmiotów (modułów zajęć) znajdują się informacje o formie zaliczenia, ale brak danych na temat wymagań dla określonej oceny w skali stopni.

2.3.4. w przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: czy weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia prowadzona jest na bieżąco tj. co najmniej z równą częstotliwością jak na studiach prowadzonych w uczelni w sposób tradycyjny i pozwala na ich porównanie z zakładanymi efektami kształcenia, oraz czy zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z przedmiotu są prowadzone w siedzibie uczelni.

W propozycji WP UW znajdują się zajęcia realizowane za pośrednictwem platformy. WP UW zaproponował 4 kursy (on-line) realizowane w ramach zajęć ogólnouniwersyteckich. Dla kursów tych stworzone zostały kompletne sylabusy zawierające cele, treści i efekty kształcenia (pozostałe elementy sylabusu jak w przypadku zajęć realizowanych w uczelni). Kursy zaliczane są na ocenę. Weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia realizowana jest na bieżąco, podobnie jak w przypadku przedmiotów (modułów zajęć) realizowanych z gmachu uczelni. Zaliczenia zajęć odbywają się w systemie rocznym podobnie jak wszystkich innych zajęć.

2.3.5. analiza skali i przyczyn odsiewu.

Przyczynami odsiewu studentów Pedagogiki UW są w głównej mierze: skreślenia z listy studentów (np. niepodjęcie studiów, rezygnacja ze studiów), niezaliczenie etapu (niezaliczenie zaliczenia warunkowego), niezaliczenie roku.

W przypadku studiów stacjonarnych na poziomie I stopnia wskaźniki dla I roku wynoszą odpowiednio: skreślenie z listy studentów - 10,48% i niezaliczenie etapu (niezaliczenie zaliczenia warunkowego) - 19,21%; dla II roku: 10,17% i 7,34%, 1,69% - (stanowią osoby powtarzające rok z uwagi na niezaliczenie przedmiotu/przedmiotów); dla III roku: 13,4% i 27,84% dodatkowo 18,56% stanowią osoby powtarzające rok (z uwagi na niezaliczenie przedmiotu/przedmiotów).

W przypadku studiów stacjonarnych, na poziomie II stopnia wskaźniki dla I roku wynoszą odpowiednio: skreślenie z listy studentów - 1,75% i niezaliczenie etapu - 10,53%; dla II roku – skreślenie z listy studentów - 5,88% i niezaliczenie etapu - 3,92%, niezaliczenie roku – 1,96%.

W przypadku studiów jednolitych, pięcioletnich wskaźniki po V roku kształtują się odpowiednio: powtarzanie roku – 10,61%, skreślenie z listy studentów – 10,61%, niezaliczenie etapu (niezaliczenie zaliczenia warunkowego) -20,67%.

Analogiczne są przyczyny odsiewu w przypadku studiów niestacjonarnych.

Studia niestacjonarne na poziomie pierwszego stopnia - wskaźniki odsiewu dla I roku wyniosły odpowiednio: skreślenie z listy studentów (rezygnacja ze studiów/niezaliczenie roku) – 0,0%, 27,6%, niezaliczenie etapu (niezaliczenie zaliczenia warunkowego) 13,3%, niezaliczenie roku – 27,6%; dla II roku: 0,0%, 5,1%, 1,7%; dla III roku: 16,3%, 26,5%, 2%.

Studia niestacjonarne II stopnia wskaźniki dla I roku studiów kształtują się następująco: 0,0%, 11,4%, 14,2%, dla II roku: 8,56%, 27,8%, 4,3%.

Studia niestacjonarne, pięcioletnie, jednolite. Wskaźniki dla ostatniego V roku (wygasającego trybu) kształtują się odpowiednio: 6,25%, 31,3%, 8,8%

2.3.6 ocena dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia.

Informacje na temat wyników oceny częściowych efektów kształcenia znajdują się w systemie USOS. Zawarte w programie (sylabusie) informacje dotyczą efektu procesu oceny, nie ma natomiast danych na temat zasad oceny, czy stosowanego przez uczelnię systemu oceny efektów kształcenia. Informację taką stanowić mogłyby dane z sylabusu przedmiotu, w

którym oprócz formy zaliczenia, znalazłyby się informacje o warunkach zaliczenia (np. % poprawnych odpowiedzi odpowiada ocenie...).

W związku z tym uznać należy, że system oceny efektów kształcenia (szczególnie etapowych) nie jest w pełni dopracowany, a w tym czytelny dla studentów. Z wyłączeniem systemu oceny efektów końcowych (procesu dyplomowania).

2.4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Na ocenianym kierunku, nie prowadzono dotychczas dokumentacji analizy losów absolwentów. Obecnie uczelnia jest na etapie konstruowania procedur i mechanizmów umożliwiających takie badanie.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Prace dyplomowe i magisterskie są prowadzone na ocenianym kierunku zgodnie ze standardami przyjętymi dla tego typu prac na kierunku Pedagogika. W wyborze tematów uwzględniane są specjalności studiów. Większość prac została oceniana poprawnie i zgodnie z ocenami prac przez promotora i recenzenta. W przypadku trzech prac eksperci stwierdzili nieadekwatność ocen promotora i recenzenta w stosunku do jakości pracy. W jednym przypadku praca oceniona na ocenę bardzo dobrą została oceniana na ocenę niedostateczną. Przykłady te mogą wskazywać na niedoskonałość procedury kontroli prac dyplomowych i magisterskich poprzez WSZJK lub na brak tych procedur.

2.5). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeśli poprzednio były sformułowane, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces rozwoju kierunku.

W efekcie poprzedniej akredytacji na kierunku Pedagogika jednostka uzyskała ocenę pozytywną oraz nie sformułowano uwag i zaleceń. W związku z tym nie ma możliwości odniesienia się do przedsięwziętych działań naprawczych.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Określone dla kierunku Pedagogiki przez WP UW ogólne cele kształcenia zgodne ze standardami kształcenia na kierunku Pedagogika (z 2007 r.) dotyczy to

zarówno studiów I jak i II stopnia. Cele szczegółowe zawarto w sylwetkach absolwentów specjalności. Niektóre sylwetki absolwentów specjalności sformułowane zbyt zdawkowo (np. specjalność Animacja społeczno-kulturalna). Moduły przedmiotów podstawowych, kierunkowych, a także posiadających wymiar specjalnościowych na kierunku dają możliwość osiągnięcia założonych ogólnych i specyficznych efektów kształcenia zawartych w sylabusach przedmiotów. Nie ma zastrzeżeń do możliwości ich osiągnięcia w ramach realizowanych praktyk pedagogicznych i nauczycielskich stosownie do profilu kształcenia.

Efekty zostały sformułowane w sposób zrozumiały, dając szansę na opracowanie przejrzystego sposobu ich weryfikowania.

2) Efekty kształcenia na studiach I i II stopnia zostały sformułowane w sposób zrozumiały, dając szansę na opracowanie przejrzystego sposobu ich weryfikowania, obowiązkowego w kontekście KRK od października 2012 r. Zaznaczyć należy, że formułowanie celów w postaci efektów realizowane jest w UW od dłuższego czasu.

3) System weryfikacji częściowych i końcowych efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów wskazane przez deskryptory bolońskie: wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, określonych w standardach kształcenia z 2007 r. Dotyczy zarówno studiów I jak i II stopnia. Weryfikacja etapowych/częściowych efektów kształcenia odbywa się w sposób zaplanowany i zróżnicowany. Proces dyplomowania, weryfikacja końcowych efektów kształcenia przebiega prawidłowo, choć informacje na ten temat rozproszone są w szeregu dokumentów (ogólnouczelnianych, wydziałowych). Mimo to nie ma zastrzeżeń do prawidłowości jego przebiegu.

W propozycji WP UW znajdują się zajęcia realizowane za pośrednictwem platformy. Kursy zaliczane są na ocenę. Weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia realizowana jest na bieżąco w systemie rocznym podobnie jak wszystkich innych zajęć.

Przyczyny odsiewu studentów Pedagogiki UW to w głównej mierze: skreślenia z listy studentów (np. niepodjęcie studiów, rezygnacja ze studiów), niezaliczenie etapu (niezaliczenie zaliczenia warunkowego), niezaliczenie roku. Na studiach stacjonarnych I stopnia najwyższe wskaźniki związane są z niespełnieniem wymagań związanych z zaliczeniem przedmiotów/modułów kształcenia (największe na II roku). Na studiach II stopnia, na I roku analogicznie, na II są znacznie niższe. Niespełnienie wymagań edukacyjnych jest również najczęstszą przyczyną skreśleń na studiach jednolitych.

Analogiczne są przyczyny odsiewu w przypadku studiów niestacjonarnych.

Brak doprecyzowania zasad oceny (szczególnie częściowych) efektów kształcenia (system nie jest w pełni dopracowany, poza procesem dyplomowania).

4) Na ocenianym kierunku, nie prowadzono dotychczas dokumentacji analizy losów absolwentów. Obecnie uczelnia jest na etapie konstruowania procedur i mechanizmów umożliwiających takie badanie.

Kryterium 3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1). Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. W przypadku kształcenia nauczycieli oraz kierunków, dla których określone zostały standardy kształcenia – również ocena spełnienia wymagań odpowiednich standardów;

3.1.1. ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji. W przypadku wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość ocena czy kształcenie, którego celem jest zdobycie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach rzeczywistych, z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów;

W ramach sześciosemestralnych studiów I stopnia na WP UW realizowane są standardy kształcenia na kierunku Pedagogika zgodnie z treścią załącznika nr 78., Standardy kształcenia na kierunku Pedagogika (Rozporządzenie MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia...). Na studiach niestacjonarnych realizowany jest w 100% standard kształcenia odnoszący się do grupy treści podstawowych i kierunkowych a łączna liczba godzin studiów jest wyższa niż konieczne 60% całości treści założonych do realizacji na pierwszym stopniu studiów (1800 godzin).

Na studiach II stopnia standard dla kierunku Pedagogika jest realizowany zarówno w przypadku studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

Nie ma zastrzeżeń do czasu trwania studiów I i II stopnia.

Plany studiów I stopnia obejmują obowiązkowe przedmioty (moduły zajęć) ogólnopedagogicznych. Student każdej specjalności zobowiązany jest ponadto do zaliczenia wszystkich przedmiotów ze Studium Podstaw Edukacji i Studium Dyplomowego oraz przedmiotów z wybranego Studium Specjalnościowego. Poza zajęciami dydaktycznymi, konieczne jest zaliczenie praktyki pedagogicznej/nauczycielskiej w zależności od wybranej specjalności nadającej uprawnienia pedagogiczne/nauczycielskie. Przedmioty obowiązkowe uzupełniane są zajęciami, w tym obowiązkowymi o charakterze ogólnouniwersyteckim o wartości do 9 punktów ECTS. Warunkiem zaliczenia etapu studiów jest zdobycie 60 punktów ECTS (rozliczanych w systemie rocznym).

Plany studiów II stopnia obowiązują studenta do zaliczenia wszystkich przedmiotów ze Studium Edukacji i Studium Dyplomowego oraz zaliczenie przedmiotów (modułów zajęć) z wybranego Studium Specjalnościowego. Student specjalności nauczycielskiej zobowiązany jest również do zaliczenia praktyk pedagogicznych (60 godzin). Przedmioty obowiązkowe uzupełniane są zajęciami ze Studium Uzupełniającego, w tym obowiązkowymi zajęciami ogólnouniwersyteckimi (w wymiarze 6 punktów ECTS). Warunkiem zaliczenia etapu studiów jest uzyskanie 60 punktów ECTS (rozliczanych w systemie rocznym)

Formy zajęć zapewniają możliwość realizacji założonych treści i osiągnięcie wyznaczonych celów.

Brak informacji na temat metod dydaktycznych wykorzystywanych w realizacji zajęć (wykładów, ćwiczeń). Nie zawarto ich w sylabusach przedmiotów, stąd nie ma możliwości ustosunkowania się do prawidłowości ich doboru.

Wydział Pedagogiczny UW zawarł propozycję realizacji zajęć w formie e-learningu.

W raporcie samooceny wśród specjalności pedagogicznych znalazła się *Praca socjalna z dzieckiem i rodziną*. Przy istnieniu kierunku Praca socjalna, zgodnie z zasadami na podstawie których WP UW jest obecnie oceniany, taka specjalność nie może być realizowana na kierunku Pedagogika. W rozmowach z władzami wydziału okazało się, że do raportu samooceny wkraść się błąd, obecna nazwa specjalności to – *Pomoc społeczno-wychowawcza dziecku i rodzinie*. Możliwość realizacji tej specjalności na kierunku Pedagogika nie budzi zastrzeżeń.

3.1.2. ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu przedmiotów i poszczególnych przedmiotów).

Zakładane efekty kształcenia ogólne, specyficzne i szczegółowe dla kierunku, poziomu kształcenia (studia I i II stopnia), a także profilu kształcenia określone w sylwetkach absolwentów specjalności są możliwe do osiągnięcia w zaplanowanym czasie kształcenia i przy założonym nakładzie pracy studenta.

3.1.3. Ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami.

Punktacja ECTS odnosi się do poziomu kształcenia, jak i do modułów zajęć wyodrębnionych w planie studiów. Punktacja ECTS na I stopniu wynosi 180, na II stopniu 120. WP UW jest dalece zaawansowany w przygotowywanie standaryzowanych zasad dotyczących przydzielania i przeliczania punktów ECTS. Zasady obejmują m.in. liczbę punktów jaką musi uzyskać student w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia. Przyjęte zasady przeliczania punktacji ECTS są również zgodne z obowiązującymi w momencie ich przygotowywania standardami kształcenia nauczycieli. Uznać należy, że istnieje zgodność przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie dla wszystkich specjalności realizowanych w ramach kierunku Pedagogika, studiów I i II stopnia realizowanych na WP UW.

3.1.4. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia, w tym poprzez wymianę międzyuczelnianą, międzynarodową;

Proces indywidualizacji procesu kształcenia realizowany jest poprzez wybór obowiązkowego modułu specjalnościowego (z przedstawionych do wyboru), jak również poprzez realizację zajęć w ramach przedmiotów ogólnouniwersyteckich. Dla studiów I stopnia obejmują one nie więcej niż 9 pkt. ECTS, dla studiów II stopnia nie więcej niż 6 pkt. ECTS.

Innym elementem indywidualizacji procesu kształcenia jest możliwość uczestniczenia w międzyuczelnianej i międzynarodowej wymianie studenckiej. Przedmioty i punkty ECTS uzyskane przez studenta podczas zajęć poza macierzystą uczelnią zaliczane są do liczby punktów, które muszą być przez niego zdobyte na określonym etapie kształcenia. W wymianie międzynarodowej (LLP ERASMUS) w roku 2007/2008 uczestniczyło 29 studentów WP UW, w 2008/2009 – 30, w 2009/2010 – 28, w 2010/2011 – 20, w 2011/2012 – 10. Z informacji uzyskanych od Pełnomocnika wynika, że zauważalny jest spadek zainteresowania studentów WP UW uczestnictwem w wymianie międzynarodowej. Praktyki w ramach LLP ERASMUS realizowało w 2007/2008 – 2 studentów WP UW, w 2008/2009 – 3, w 2009/2010 – 6, w 2010/2011 – 3.

Kolejny element indywidualizacji procesu kształcenia studentów WP UW to udział w programie MOST. Może z niego skorzystać każdy student wydziału po zaliczeniu II semestru studiów I stopnia lub I semestru studiów II stopnia. Program jest skierowany do studentów o wyraźnie sprecyzowanych zainteresowaniach naukowych, którzy chcieliby pogłębić je na innej polskiej uczelni. Z możliwości takiej formy indywidualizacji programu kształcenia skorzystało w latach 2007-2012 13 osób (podejmując studia w Uniwersytecie Jagiellońskim, Uniwersytecie Gdańskim, Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytecie Rzeszowskim, Uniwersytecie w Białymstoku, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Istotne jest również to, że WP UW daje możliwość podobnej indywidualizacji kształcenia studentom z innych ośrodków. W latach 2007-2012 na WP UW w ramach MOST studiowało 17 osób.

3.1.5. ocena prawidłowości: sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów poszczególnych poziomów kwalifikacji;

W znacznej części sylabusów przedmiotów nie ma określonych wymagań wstępnych. Brak jest informacji na temat metod nauczania. Uwaga dotyczy sylabusów na studiach I i II stopnia.

Sekwencja przedmiotów i modułów określonych w planie studiów I i II stopnia jest prawidłowa.

3.1.6. ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena systemu kontroli i zaliczania praktyk;

Program praktyk spójny z programem studiów. Wymiar praktyk zgodny z treścią standardów kształcenia na kierunku Pedagogika (załącznik nr 78. Rozporządzenia z 12 lipca 2007 w sprawie standardów kształcenia...) oraz związanych z realizacją standardów nauczycielskich na specjalnościach. Wymiar praktyk dla specjalności nauczycielskich spełnia kryterium koniecznych 180 godzin. Określone zostały cele, program praktyk oraz bloki zajęć praktycznych realizowanych dla każdej z praktyk. Wskazano na obowiązki i zadania studentów. Określono system kontroli i zaliczania praktyk. Prawidłowo dobrane miejsca praktyk. Uczelnia ma podpisane porozumienia o stałej współpracy z placówkami edukacyjnymi, opiekuńczymi, kulturalno-oświatowymi. Uznać zatem można, że proces zdobywania kwalifikacji poprzez udział w praktykach pedagogicznych/nauczycielskich jest

na WP UW realizowany prawidłowo, odpowiednio koordynowany, weryfikowany. Studenci mają stworzone możliwości realizacji praktyk istnieje pełna dokumentacja wskazująca na monitorowanie ich przebiegu.

3.1.7. ocena organizacji procesu kształcenia realizowanego w ramach poszczególnych form kształcenia przewidzianych dla danego kierunku, poziomu i profilu studiów w kontekście możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Prawidłowość organizacji kształcenia w ZOD, jeżeli taki ośrodek funkcjonuje w ramach jednostki. Ocena prawidłowości doboru form realizacji zajęć dydaktycznych z przedmiotów tworzących moduł praktyczny (zajęcia praktyczne, w tym w środowisku pracy) do założonych efektów kształcenia;

Organizacja procesu kształcenia nie budzi zastrzeżeń. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych mają dostęp do rozkładów zajęć w systemie USOS-web. Zajęcia studentów studiów stacjonarnych realizowane są od poniedziałku do piątki. Zjazdy studentów studiów niestacjonarnych odbywają się w soboty-niedziele (sporadycznie realizowane są zajęcia w piątki, ale wówczas w godzinach 17.00-20.00, w planie wszystkich specjalności II roku studiów na poziomie I stopnia sytuacja taka miała miejsce raz w kontekście przedmiotu wychowanie fizyczne-edukacja zdrowotna (zajęcia teoretyczne), były one realizowane jedynie dla specjalności: *Pedagogika przedszkolna i pedagogika wczesnoszkolna*). W semestrze organizowanych jest 9 zjazdów najczęściej 2 w miesiącu. Bywa, że zajęcia odbywają się w godzinach 8.15-20.30, choć najczęściej trwają do godziny 19.15. Zajęcia przeplatane są 15 min. przerwami z jedną przerwą dłuższą (45 min.). Zajęcia podzielone są na 2 godzinne bloki. Zadbano, by każdy kolejny blok obejmował inne treści, co sprzyja utrzymaniu wysokiej zdolności percepcyjnej studentów. Zajęcia na studiach niestacjonarnych są zaplanowane z uwzględnieniem potrzeb i możliwości studentów. Nie ma zastrzeżeń związanych z organizacją zajęć dla studentów studiów niestacjonarnych.

Formy zajęć zostały dobrze dobrane z uwagi na charakter realizowanych treści. Formy ćwiczeniowe stosowane są w przypadku przedmiotów, modułów zajęć związanych z kształtowaniem kompetencji i umiejętności praktycznych. Zachowano prawidłowe proporcje pomiędzy liczbą godzin zajęć realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń/konwersatoriów.

Sposób planowania zajęć, dobór form zajęć gwarantuje możliwość osiągnięcia założonych celów i uzyskaniu określonych w sylabusach przedmiotów (modułów zajęć) efektów.

3.1.7. ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych czy studentów niepełnosprawnych.

WP UW daje studentom duże możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Obejmuje on wymianę międzynarodową w ramach LLP ERASMUS i międzyuczelnianą w ramach programu MOST, z której korzystają studenci m.in. zdolni, uzyskujące wysokie wyniki kształcenia, nastawieni na rozwój własnych kompetencji, zdobywanie nowych doświadczeń edukacyjnych. Dodatkowo w regulaminie studiów zagwarantowana jest możliwość skorzystania z opcji ITS i IOS. Z propozycji indywidualnego toku studiów i

indywidualnej organizacji studiów korzystają m.in. studenci z niepełnosprawnością, daje im to możliwość dostosowania toku studiów do własnych potrzeb i możliwości.

3.2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Formy zajęć dostosowane są do specyfiki treści programowych (w sylabusach przedmiotów brak informacji na temat metod dydaktycznych, stąd trudno ocenić czy wraz z treściami kształcenia, zakładanymi efektami i formami zajęć tworzą spójną całość). Efekty sformułowane w kontekście treści programowych i form zajęć tworzą spójną całość, dobrane zostały prawidłowo. Uznać również można, że efekty kształcenia możliwe są do osiągnięcia, gdyż przedmioty o wyraźnie praktycznym nachyleniu realizowane są w formie konwersatoriów lub ćwiczeń.

3.3). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany i ich efekty, odnieść się do stopnia realizacji sformułowanych poprzednio zaleceń, lub efektów działań naprawczych, a także ocenić proces zmian programu studiów w aspekcie rozwoju kierunku.

W efekcie poprzedniej akredytacji na kierunku Pedagogika nie sformułowano uwag i zaleceń, czy konieczności uruchomienia działań naprawczych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

3.1) Na studiach I i II stopnia standard kształcenia dla kierunku Pedagogika wynikający z przepisów z 2007 r. jest realizowany. Zastrzeżeń nie budzi czas trwania studiów I i II stopnia.

Plany studiów I i II stopnia zakładają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez: wybór specjalności; wybór przedmiotów ogólnouniwersyteckich w wymiarze do 9 pkt. ECTS dla studiów I stopnia i 6 pkt. ECTS dla studiów II stopnia; udział studentów WP UW w wymianie międzynarodowej z programu ERASMUS (dotyczącej zarówno udziału w zajęciach, jak i praktykach). W latach 2007-2012 z tej formy indywidualizacji procesu kształcenia skorzystało 117 studentów, wydział przyjął w ramach wymiany 46 studentów z zagranicy; udział w wymianie międzyuczelnianej MOST w latach 2007-2012 skorzystało z niej 13 studentów WP UW, wydział przyjął w ramach tego projektu 17 studentów z uczelni polskich.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów. Zdarzają się braki w określeniu wymagań wstępnych przez autorów sylabusów realizowanych w planie studiów przedmiotów. Brak jest wskazania na wykorzystywane metody dydaktyczne. Prawidłowo dobrane zostały formy zajęć w kontekście treści przedmiotów i oczekiwanych efektów kształcenia. proporcja między liczbą godzin realizowaną w formie wykładów i ćwiczeń/konwersatoriów nie budzi zastrzeżeń. Dotyczy to zarówno studiów I jak i II stopnia.

Prawidłowa organizacja zajęć realizowanych w trybie niestacjonarnym dotycząca zarówno liczby i częstotliwości zjazdów, godzin zajęć, zapewnienia przerw pomiędzy zajęciami, układu treści (bloki 2 godzinne, zapewniono zróżnicowanie treści i form zajęć). Wyraźne nastawienie na realizację potrzeb i uwzględnienie możliwości percepcyjnych studentów studiów niestacjonarnych.

3.2) Zakładane efekty kształcenia (ogólne i szczegółowe) są spójne z treściami programowymi, adekwatnie dobranymi formami kształcenia. Nie można ustosunkować się do aspektu spójności metod dydaktycznych z efektami, treściami programowymi i formą zajęć, gdyż w sylabusach przedmiotów nie zawarto informacji na temat stosowanych form dydaktycznych.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Na ocenianym kierunku jest bardzo liczna kadra dydaktyczna. Składa się na nią minimum kadrowe kierunku (47 osób) oraz pozostali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku (28 osób). Szczegółowa ocena kwalifikacji kadry wchodzącej w skład minimum kadrowego pod kontem struktury kwalifikacji oraz dorobku naukowego (załącznik) pozwala na stwierdzenie, że możliwa jest przez nich realizacja zakładanych celów i efektów kształcenia.

Również w przypadku pozostałych pracowników realizujących zajęcia na wizytowanym kierunku nie ma zastrzeżeń, co do ich kwalifikacji w kontekście procesu dydaktycznego. Analiza kwalifikacji tej grupy osób (załącznik 5 część druga) pozwala ocenić, iż prowadzą oni zajęcia zgodnie ze swoim dorobkiem i wykształceniem. W konsekwencji uważa się, że osoby te zapewniają realizację zakładanych celów i efektów kształcenia na wizytowanym kierunku.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

4.2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa (w tym posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych i dorobku w danym obszarze wiedzy lub doświadczenia zawodowego, pensum dydaktyczne, wymiar czasu pracy, a w przypadku studiów **na poziomie magisterskim /drugiego stopnia** - podstawowe miejsce pracy, nie przekroczenie limitu minimum kadrowych, złożenie oświadczenia dotyczącego zaliczenia do minimum kadrowego).

Na ocenianym kierunku do minimum kadrowego zaproponowano czterech profesorów tytularnych, trzynastu doktorów habilitowanych oraz trzydziestu doktorów. W grupie doktorów jednak osoba z powodu, że nierealizowana zajęcia w roku akademickim 2011/2012 nie została nie została zaliczona do minimum kadrowego. Pozostałe osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **§ 5 ust. 5** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.), tj.: *„Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”*, oraz w **§ 6 ust. 4** powyższego rozporządzenia, tj.: *„Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora”* oraz **§ 11.punkt pierwszy** *„Nauczyciel może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnie akademickim jeśli posiada dorobek w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanego dla tego kierunku studiów(..). ”* .

Do minimum kadrowego mogą być wliczeni jedynie nauczyciele akademicy zatrudnieni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż od początku roku akademickiego - § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.). Wymóg ten został spełniony przez wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego.

Poza jedną osobą ze stopniem doktora, wszystkie osoby spełniają wymogi określone w § 8 ust. 2 w/w rozporządzenia tj. zgodnie z którym do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy, także wszyscy zgodnie z § 8 ust. 3 powyższego rozporządzenia prowadzą osobiście na kierunku „pedagogika” co najmniej 60 godzin w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej 90 godzin - posiadających stopień naukowy doktora.

Informacje zawarte w oświadczeniach o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, pozwalają na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Akty mianowania oraz umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy. Teczki zawierają także świadectwa pracy, będące potwierdzeniem deklarowanego dorobku praktycznego. W dokumentacji przedstawiono

odpowiedni dorobek naukowy pracowników, pozwalający zaliczyć te osoby do minimum kadrowego (analiza w załączniku nr 5).

4.2.1. Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji dorobku osób z minimum kadrowego można stwierdzić, że wszystkie osoby zostały zakwalifikowane do zakresu kierunku i dziedziny związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Wśród samodzielnych pracowników naukowych piętnaście osób zostało zakwalifikowanych na podstawie dorobku w zakresie pedagogiki, dwie osoby w dziedzinie wspierającej. W grupie doktorów dwadzieścia pięć osób zostaje uznanych z zakresu dyscypliny pedagogika, natomiast cztery osoby zostają zaliczone do minimum w dziedzinie wspierającej (jedna osoba ze względów formalnych nie została wliczona do minimum).

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Spośród zgłoszonych do minimum kadrowego jedynie jedna osoba ze stopniem doktora nie może być do niego zaliczona. Wszystkie pozostałe osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają wymagane warunki. Na ocenianym kierunku minimum kadrowe zostało zapewnione.

4.2.2. Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012. Nieprzerwanie przez wszystkie powyżej wskazane lata akademickie w grupie 17 samodzielnych nauczycieli akademickich 15 jest zatrudnionych i zaliczonych do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, a w grupie 30 nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora 17 jest zatrudnionych i zaliczonych do tego minimum. Stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest stabilna.

4.2.3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiącymi minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku spełnia wymagania § 11 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia. (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) i wynosi ok. 1 do 33.

4.2.4. Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie.

Kierunek Pedagogika na Wydziale Pedagogiki Uniwersytetu Warszawskiego jest realizowany w oparciu o bardzo liczną i doświadczoną kadrę akademicką. Rzadkością jest by do minimum kadrowego kierunku włączona została grupa aż siedemnastu pracowników samodzielnych i trzydziestu doktorów, w tym dwudziestu sześciu z przygotowaniem kierunkowym w zakresie ocenianej dyscypliny. Tak liczna kadra umożliwia bardzo merytoryczny dobór pracowników dydaktycznych do realizowanych przedmiotów. Analiza obciążeń pracowników wskazuje, że dobór ten budzi w żadnym przypadku wątpliwości i jest zgodny zarówno z przygotowaniem zawodowym wykładowców, z ich kwalifikacjami, jak i doświadczeniem naukowo-badawczym. W dostarczonej przez jednostkę dokumentacji załączono dorobek naukowy pracowników z pięciu ostatnich lat. Jego analiza pozwala stwierdzić, że jest on zgodny z realizowanymi przez poszczególnych pracowników efektami kształcenia w przedmiotach, które prowadzą. Podobna sytuacja jest w przypadku przedmiotów wymagających z dziedziny związanej. Dwie osoby, które realizują efekty kształcenia z nauk medycznych oraz dwie osoby, które realizują efekty z psychologii posiadają niezbędne ku temu kwalifikacje oraz dorobek naukowy.

4.2.5. Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Przeprowadzone hospitacje zajęć na kierunku Pedagogika potwierdziły wysokie kompetencje prowadzących. Zajęcia prowadzone były zgodnie ze standardami akademickimi, a część z nich została oceniana wręcz wyróżniająco. W ogólnej ocenie nie wzbudzają zastrzeżeń.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

4.3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

Liczba zaproponowanych pracowników do minimum kadrowego nie pozostawia najmniejszej wątpliwości co do poprawności i spójności polityki kadrowej w ocenianym wydziale. Szczególnie warte podkreślenia jest, że w minimum kadrowym znalazło się aż siedemnastu samodzielnych pracowników naukowych. Ich aktywność w rozwoju dyscypliny pedagogika w wymiarze ogólnopolskim oraz działalność naukowa i wydawnicza czynią z ocenianego kierunku jeden z najsilniejszych kadrowo kierunków pedagogika Polsce.

W raporcie samooceny Jednostka podaje jednak, że istnieją ograniczenia ogólnouczelniane w zatrudnianiu nowych pracowników na poszczególnych stanowiskach.

Zatrudnienie na stanowisku asystenta (bez doktoratu) odbywa się tylko w szczególnych przypadkach uzasadnionymi potrzebami wydziału. Zatrudnienie na stanowisko adiunkta odbywało się do czterech lat bez konkursu decyzją Rektora na wniosek Dziekana, jednak od 1.10.2011 możliwe jest zatrudnienie tylko w drodze rozpisania konkursu an stanowisko. Zatrudnienie profesora nadzwyczajnego odbywa się tylko w drodze konkursu zgodnie z procedurą określoną przez Ustawę.

4.3.1.- procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;

W ocenianej jednostce procedury doboru kadry i ich weryfikacja nie budzą zastrzeżeń. Zatrudnianie pracowników odbywa się w przeważającej mierze w drodze konkursowej (od 1.10.2011 wszystkie zatrudnienia odbywają się na zasadzie konkursu), o zatrudnieniu decydują kryteria merytoryczne oraz dorobek naukowy kandydata. Ogłoszenia o konkursach na określone stanowiska są powszechnie dostępne w uczelnianym systemie internetowym oraz widnieją na stronie internetowej Wydziału. Pracownicy na ocenianym kierunku podlegają zgodnie z Ustawą okresowej ocenie. Ich działalność naukowa i dydaktyczna oceniana jest przez kierownika katedry, do której przynależy pracownik. Również studenci biorą udział w ocenie prowadzonych przez pracownika zajęć. Ten ugruntowany od lat system jest ważnym elementem weryfikacji kadry i wchodzi w skład Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Pracownicy w rozmowie z Komisją Akredytacyjną nie wnosili zastrzeżeń, co do przejrzystości procedury doboru i weryfikacji kadry.

4.3.2. systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności.

System wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej w ocenianej jednostce należy ocenić pozytywnie. Pracownicy są przede wszystkim motywowani do działalności naukowej niezbędnej do procedury awansowej. W ocenianej Jednostce istnieje system grantów dla doktorantów i młodej kadry. Są to granty promotorskie oraz granty naukowo-badawcze. W ramach wsparcia kadry Wydział finansuje wydawanie publikacji na stopnie naukowe. W ramach badań statutowych pracownik w drodze konkursowej ma możliwość uzyskania środków na badania własne. W uczelni funkcjonują europejskiej programy Erasmus i Sokrates w ramach, których pracownicy mogą uczestniczyć w wymianie międzynarodowej i prowadzić zajęcia (cykle wykładów) w uczelniach europejskich.

4.3.3. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia.

Pracownicy na spotkaniu z zespołem akredytacyjnym wyrażali zadowolenie z kierunku rozwoju Wydziału. Część spotkania poświęcono na zebranie opinii pracowników na temat osiągnięć poszczególnych zespołów badawczych oraz ich wkładu w podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku. W wypowiedziach krytycznych ukazano jednak kwestię finansowania rozwoju naukowego. Niektórzy pracownicy wskazywali na niedostateczność dofinansowywania publikacji niebędących pracami awansowymi, oraz na zbyt małe środki na

wyjazdy konferencyjne, zjazdy i kongresy specjalistyczne. Część pracowników uważa, że system finansowania poszczególnych katedr oraz aktywności naukowej pracowników nie jest dostatecznie przejrzysty.

4.4). W przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić zmiany, ich wpływ na osiągnięte efekty i jakość kształcenia, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio lub efektów działań naprawczych.

W ramach poprzedniej oceny jakości kształcenia na kierunku pedagogika nie sformułowano żadnych zaleceń co do działań naprawczych. Kierunek otrzymał pełną ocenę pozytywną.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego - wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

4.1) Na ocenianym kierunku jest bardzo liczna kadra dydaktyczna. W skład minimum kadrowego wchodzi aż 47 osób natomiast pozostali pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku to 28 osób. Tak duży potencjał kadrowy umożliwia odpowiednie obsadzenie zajęć w kontekście kwalifikacji i dorobku pracowników, a w konsekwencji realizację zakładanych celów i efektów kształcenia. Analiza dokumentacji wszystkich pracowników dydaktycznych w pełni to potwierdza.

4.2) Na ocenianym kierunku do minimum kadrowego zaproponowano czterech profesorów tytularnych, trzynastu doktorów habilitowanych oraz trzydziestu doktorów. Jedna osoba z grupy doktorów nie została zaliczona do minimum kadrowego ze względu na brak zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2011/2012. Pozostałe osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w § 5 ust. 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.)

W grupie pracowników samodzielnych piętnaście osób z tytułem profesora oraz doktora habilitowanego zostały uznane do minimum kadrowego z zakresu dyscypliny pedagogika, natomiast dwie osoby zostały zaliczone do dziedziny związanej z kierunkiem. W grupie doktorów dwadzieścia pięć osób zostaje uznanych z zakresu dyscypliny pedagogika, natomiast cztery osoby zostają zaliczone do minimum w dziedzinie wspierającej. Na ocenianym kierunku mamy do czynienia ze stabilną sytuacją kadrową. Stosunek liczbowy pracowników przypisanych do minimum kadrowego jest zgodny z Ustawą i wynosi 1:33 co stanowi wartość zdecydowanie niższą od tej, jaką uważa się za niebezpieczną dla poprawności procesu dydaktycznego. Obciążenia dydaktyczne pracowników są adekwatne do ich kwalifikacji, oraz zgodne z dorobkiem naukowo-badawczym. Efekty kształcenia realizowane w ramach prowadzonych zajęć są zbieżne z działalnością naukową poszczególnych pracowników udokumentowaną publikacjami i tematyką podjętych badań.

4.3) Politykę kadrową należy uznać za spójną z strategią rozwoju Wydziału i kształcenia na ocenianym kierunku. Liczba zaproponowanych pracowników do minimum kadrowego nie pozostawia najmniejszej wątpliwości co do poprawności i spójności polityki kadrowej w ocenianym wydziale. Szczególnie warto podkreślić jest, że w minimum kadrowym znalazło się aż siedemnastu samodzielnych pracowników naukowych. System wsparcia młodej kadry na Wydziale funkcjonuje w postaci grantów badawczych i dofinansowywania publikacji awansowych. Niezadowolenie u pracowników budzą jedynie małe możliwości finansowe Wydziału, z których pracownik mógłby korzystać w przypadku wyjazdów konferencyjnych i publikowania książek niebędących bezpośrednio związanych z awansem.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

5.1. ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy wskazać, w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

Kierunek pedagogika jest realizowany w budynku na Wydziale Pedagogiki o łącznej powierzchni 771m². Sale dydaktyczne mają łącznie 232m², pracownia komputerowa 32m². Stan techniczny budynku przedstawia wiele do życzenia. Część ścian w salach dydaktycznych jest popękana i brudna. Widoczne jest, że sale są od wielu lat nieodnawiane. W budynku są 22 sale dydaktyczne, są one małe o pojemności od 18 do 35 osób (w zdecydowanej większości ok.20-25 osób). Ponadto są trzy duże sale wykładowe o pojemności kolejno 141 osób, 73 osoby, 62 osoby. Sale dydaktyczne są bardzo dobrze wyposażone w środki audiowizualne (wszystkie sale są z monitorami i odtwarzaczami DVD). W czytelni na 35 osób jest 8 ogólnodostępnych stanowisk komputerowych, w pięciu salach dydaktycznych jest komputer. Jednostka posiada dwie sale komputerowe, w jednej jest 12 stanowisk komputerowych, w drugiej 10 zestawów komputerowych. Ponadto pracownicy Jednostki mają do swojej dyspozycji 32 pracownice naukowe ze stanowiskami komputerowymi.

Ze względu na realizowane efekty kształcenia dostępność sal dydaktycznych wraz z ich wyposażeniem, oraz dostępność pracowni komputerowych jest wystarczająca. Problemem pozostaje ogólny niski stan techniczny całego budynku (wrażenia wizualne). Wąskie korytarze, małe salki dydaktyczne, stan schodów, drzwi, ścian korytarzy, sufitów sprawia wrażenie mocno zaniedbanego.

W opiniach studentów ten opis bazy dydaktycznej potwierdza się. Twierdzą oni, że większość sal dydaktycznych chociaż posiada sprzęt multimedialny nie jest w najlepszym stanie. Studenci obecni na spotkaniu uznali, że sale dydaktyczne, toalety oraz generalnie cały budynek Wydziału wymaga gruntownego remontu. W głównej auli, brak jest ergonomicznych krzeseł, co sprawia, iż długie siedzenie na wykładach nie sprzyja aktywności naukowej.

Bardzo dobra baza biblioteczna w jednostce, która prowadzi oceniany kierunek. W budynku wydziału znajduje się biblioteka wydziałowa z ponad 75 tysięcy woluminów z zakresu pedagogiki i nauk społecznych. W roku 2011 zakupiono 843 książki oraz pozyskano 145 książek od ofiarodawców. W czytelni na stanowiskach komputerowych studenci mają dostęp do katalogów elektronicznych oraz do bazy elektronicznej UW. W roku 2011 uruchomiono na wydziale wypożyczalnię elektroniczną. W rozmowach ze studentami nie pojawiły się zarzuty odnośnie dostępu do zasobów elektronicznych Wydziału oraz dostępu do Internetu. Mając na uwadze obszar nauk, do których należy oceniany kierunek (społeczny i humanistyczny) baza dydaktyczna i naukowa (biblioteczna) jest wystarczająca dla realizacji zaplanowanych efektów kształcenia na kierunku.

W kontekście studiowania osób niepełnosprawnych bazę uczelni należy uznać za jedynie częściowo spełniającą ich wymagania. W budynku gdzie realizowany jest oceniany kierunek znajduje się jedna toaleta dla osób niepełnosprawnych oraz winda, jednak winda nie dochodzi na ostatnie piętro budynku.

W rozmowie z Władzami Wydziału przekazano informację, iż uczelnia nie planuje w najbliższym czasie inwestycji w infrastrukturę wydziału oraz w remont budynku.

W opiniach studentów na temat bazy dydaktycznej pojawiły się liczne głosy krytyczne, co do warunków lokalowych wydziału. Według części studentów stan budynku nie koresponduje z prestiżem Uniwersytetu Warszawskiego.

5.2. ocena poprawności doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe do celów kształcenia i założonych efektów kształcenia;

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość odbywania praktyk w placówkach wychowania przedszkolnego, szkołach, instytucjach społecznych związanych z działalnością pedagogiczną, instytucjach oświatowych i innych instytucjach, których charakter odbywanej przez studenta praktyki jest zgodny z profilem i kierunkiem studiów. Praktyka może na ocenianym kierunku może się odbywać również w ramach wymiany międzynarodowej poprzez uczestniczenie studenta w programach Unii Europejskiej.

Studenci wybierają miejsce praktyk samodzielnie, mogą ją jednak podjąć po zgodzie koordynatora praktyk.

Na kierunku Pedagogika ustalono cztery rodzaje praktyk. Pierwsza to praktyka zorganizowana, gdzie student korzysta z oferty powstałej w wyniku podpisania przez uczelnię umów długoterminowych z placówkami. Lista tych placówek jest dostępna u koordynatora praktyk. Drugi rodzaj praktyki to praktyka indywidualna, prowadzona na zasadzie jednorazowego porozumienia placówki z uczelnią. Trzeci rodzaj praktyk do zatrudnienie studenta na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej na okres, co najmniej

jednego miesiąca w placówce, w której praktyki mogą być odbywane. Czwarta forma praktyki to zorganizowana działalność organizacyjna i naukowa na rzecz Uniwersytetu.

Zdaniem studentów praktyki zawodowe prowadzone są w odpowiednich instytucjach, które umożliwiają im rozwój, wykorzystanie a także nabycie nowych kompetencji potrzebnych w późniejszej pracy zawodowej. W ocenie całościowej praktyki nie wzbudzają zastrzeżeń.

5.3. ocena spójności planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie na tym kierunku. Ocena polityki finansowej uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenia infrastruktury);

Ocena spójności ocenianego kierunku z rozwojem infrastruktury Uczelni przysparza pewne trudności. Za wystarczające można uznać nakłady na potrzeby dydaktyczne kierunku, wyposażenie sal, biblioteki wydziałowej, infrastruktury komputerowej. Jednak sporo zastrzeżeń pracowników, studentów a nawet władz dziekańskich budzi stan techniczny budynku i brak perspektyw, by go w najbliższej przyszłości poprawić. Oddzielenie od głównego kampusu Uczelni oraz stan techniczny budynku część studentów oceniała, jako niezgodny z rangą Uniwersytetu Warszawskiego. Część z nich wyrażała z tego powodu rozczarowanie i rozgoryczenie.

5.4. ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych

W budynku, w którym prowadzone są zajęcia dydaktyczne są liczne udogodnienia dla studentów niepełnosprawnych, w tym winda oraz wydzielona toaleta. Jednak ze względów technicznych dojazd windą nie umożliwia pełnego dostępu do wszystkich pomieszczeń (pięter) budynku, natomiast toaleta dla niepełnosprawnych jest w złym stanie technicznym.

5.5. w przypadku kolejnej oceny jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio, efektów działań naprawczych, a także ocenić wpływ zmian infrastruktury na możliwość osiągnięcia założonych efektów kształcenia i jego jakość.

W poprzedniej ocenie kierunku nie sformułowano zaleceń do w/w punktu.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

Zły stan techniczny budynku uniemożliwia wydania oceny wyróżniającej oraz w pełni spełniającej kryteria. Koniecznym byłoby dokonanie inwestycji w infrastrukturę budynku i wyeliminowanie w/w uwag. Do wyposażenia sal dydaktycznych w sprzęt audiowizualny i komputerowy nie ma zastrzeżeń.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

6.1. ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji/publikacji ich wyników;

Badania naukowe są mocną stroną Wydziału Pedagogicznego UW. W pełni odpowiadają na potrzeby społeczne i są ściśle związane z prowadzonym kierunkiem studiów.

Działalność naukowa nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *pedagogika* wspierana jest przez system grantów, projektów badawczych oraz ze środków przyznawanych Wydziałowi na badania statutowe i badania własne. Granty realizowane są w ramach współpracy międzynarodowej oraz finansowane przez Unię Europejską. W latach 2007 – 2011 zrealizowano 14 grantów. Badania prowadzone przez nauczycieli akademickich realizowane są przez wiele lat, często są one kontynuowane w nowych edycjach europejskich projektów badawczych. W latach 2007 – 2011 zrealizowano ponadto 18 projektów badawczych finansowanych przez MNiSW (wcześniej KBN) oraz grantów promotorskich i habilitacyjnych. Z przyznanych Wydziałowi w latach 2007 – 2011 środków na finansowanie podstawowej działalności statutowej zrealizowano 75 tematów badawczych, zaś na finansowanie badań własnych – 34 tematy badawcze. Rokrocznie na te cele przyznawana jest kwota średnio 400 000 zł. Nadzór nad badaniami indywidualnymi i zespołowymi pełnią kierownicy katedr i zakładów.

Aktywność intelektualna pracowników rozwija ich kompetencje dla nauczanego kierunku i jego specjalności. W dużym stopniu przyczynia się do indywidualizacji procesu kształcenia. Prowadzone badania są ściśle związane z rozwojem subdyscyplin naukowych reprezentowanych w jednostce (pedagogika ogólna, dydaktyka, teoria wychowania estetycznego, pedagogika kultury, pedagogika zdrowia, pedagogika społeczna, pedagogika rewalidacyjna, andragogika, pedagogika wczesnoszkolna, metodologia badań edukacyjnych, pedeutologia, historia wychowania) a efekty prowadzonej działalności naukowej są wykorzystywane w procesie kształcenia studentów - do zajęć dydaktycznych, innowacji pedagogicznych w programach studiów a także wyznaczają kierunki dalszych poszukiwań badawczych pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału Pedagogicznego UW.

Publikacje nauczycieli akademickich za lata 2007 – 2011 obejmują głównie monografie i artykuły w czasopismach polskich i zagranicznych. Podejmowane zadania badawcze mają wpływ na jakość dydaktyki - studenci zapoznają się z ich rezultatami, a często w nich uczestniczą co jest widoczne zwłaszcza w wielu projektach realizowanych w ramach studenckich kół naukowych. Studenci organizują konferencje poświęcone zagadnieniom pedagogicznym i uczestniczą w nich. Członkowie kół naukowych publikują w czasopismach i literaturze pedagogicznej a nauczyciele akademicy zapewniają im odpowiednią opiekę merytoryczną. Udział studentów w działalności naukowej i wychowawczo - edukacyjnej jest udokumentowany w rocznych sprawozdaniach studenckich kół naukowych (Koło Współpracy Europejskiej, Koło Naukowe Edukacji Kulturalnej i Artystycznej, Koło

Andragogiczne, Koło Seksuologiczne, Koło Animacji Międzykulturowej TransAnima, Koło Naukowe „Ludus”).

Rezultaty prowadzonych na Wydziale Pedagogicznym badań prezentowane były na zagranicznych i krajowych konferencjach naukowych, które miały ścisły związek z realizowanymi badaniami oraz procesem kształcenia na wizytowanym kierunku i jego specjalnościach. Ponadto wyniki badań naukowych są wykorzystywane do celów dydaktycznych, stanowią udokumentowane treści do prowadzonych zajęć.

6.2. ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny (dostęp studentów do nowoczesnego, unikatowego sprzętu i aparatury, nowych technologii, finansowanie zakupu specjalistycznego wyposażenia pracowni i laboratoriów jednostki itp.);

Uczelnia zapewnia możliwość kontaktu studentów z pracownikami nauki zarówno z zagranicy jak i z kraju. W ramach współpracy krajowej i międzynarodowej prowadzona jest wymiana studentów, wyjazdy zagraniczne pracowników, a także przyjazdy uczonych z innych krajów, które dają szansę na zdobycie doświadczeń zarówno naukowych, jak i dydaktycznych. Pozwala to rozwijać zainteresowania własne i działalność badawczą jednostki. Wydział Pedagogiczny UW nawiązuje w badaniach do sfery społecznej i współpracuje w tym zakresie z sektorem oświatowym. Wydział utrzymuje stały kontakt z innymi ośrodkami pedagogicznymi w kraju, ma także podpisane umowy wymiany kadrowej i współpracy naukowej z ośrodkami zagranicznymi, m.in.: Niemcami, Wielką Brytanią. Wyniki prowadzonych badań prezentowane są na zagranicznych i krajowych konferencjach naukowych. Współpraca wizytowanej jednostki z placówkami oświatowymi umożliwia studentom realizację praktyk zawodowych w placówkach polskich i zagranicznych w ramach programu Erasmus.

Studenci korzystają z fachowych programów komputerowych i baz danych, które są im pomocne w uczeniu się. Ze środków przeznaczanych na finansowanie badań statutowych modernizowana jest baza biblioteczna Wydziału oraz multimedialne laboratoria komputerowe, co znacząco wpływa na jakość prowadzonych badań a także na jakość procesu kształcenia na ocenianym kierunku.

Studenci informowani są o badaniach naukowych prowadzonych przez pracowników Wydziału. Kilkakrotnie spotkali się z propozycją oraz zaproszeniem do udziału w takich badaniach. Aczkolwiek z obecnych na spotkaniu studentów nikt nie brał udziału w badaniach naukowych. Większość stwierdziła, że nie jest zainteresowana taką działalnością. Studenci stwierdzili także, że wyniki badań naukowych włączane są w proces dydaktyczny i niektórzy z nauczycieli akademickich wykorzystują prowadzone przez siebie badania podczas zajęć.

6.3. w przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić ewentualną zmianę stopnia oddziaływania prowadzonych badań naukowych na proces rozwoju kierunku.

W trakcie poprzedniej oceny nie sformułowano uwag dotyczących badań naukowych.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego - wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

Badania naukowe są mocną stroną Wydziału Pedagogicznego UW. W latach 2007 – 2011 zrealizowano ponadto 18 projektów badawczych, finansowanych przez MNiSW (wcześniej KBN) oraz grantów promotorskich i habilitacyjnych. Z przyznanych Wydziałowi w latach 2007 – 2011 środków na finansowanie podstawowej działalności statutowej zrealizowano 75 tematów badawczych zaś na finansowanie badań własnych 34 tematy badawcze. Uczelnia zapewnia możliwość kontaktu studentów z pracownikami nauki zarówno z zagranicy jak i z kraju. W ramach współpracy krajowej i międzynarodowej prowadzona jest wymiana studentów, wyjazdy zagraniczne pracowników, a także przyjazdy uczonych z innych krajów. W ocenie kompleksowej w zakresie działalności naukowej oceniany kierunek zasługuje na wyróżnienie.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia.

Według oceny eksperckiej rekrutacja umożliwia odpowiedni dobór kandydatów posiadających wiedzę i niezbędne umiejętności pozwalające na uzyskanie w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Zasady rekrutacji nie zawierają zasad dyskryminujących określone grupy kandydatów. Liczba rekrutowanych studentów uwzględnia potencjał dydaktyczny jednostki.

7.2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandardyzowane.

System oceny osiągnięć studentów jest transparentny a oceny formułowane przez dydaktyków obiektywne. Formy zaliczeń mają charakter egzaminów ustnych oraz pisemnych, a także przyjmują formę zadań projektowych, co studenci sobie chwalą. Studenci od początku trwania zajęć znają wymagania egzaminacyjne.

7.3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą.

W ramach ocenianego kierunku studenci mają możliwość wyjazdu w ramach programu Erasmus do około 30 placówek, z którymi wydział ma podpisane umowy. Rejestracja odbywa się drogą elektroniczną, następnie z kandydatami przeprowadzana jest rozmowa. W skład komisji rekrutacyjnej poza osobami funkcyjnymi Wydziału wchodzi także przedstawiciel studentów. Koordynator Erasmusa na wydziale pomaga studentom w doborze odpowiednich treści programowych na zagranicznej uczelni, tak aby student bez problemu mógł zaliczyć semestr zarówno uzyskując odpowiednią liczbę punktów ECTS jak również odpowiednie efekty kształcenia.

W rozmowie ze studentami oraz panią Koordynator okazało się, że wymiana nie cieszy się dużym zainteresowaniem. Mimo wszelkich dostępnych informacji, akcji promocyjnych, spotkań osób przyjeżdżających z wyjeżdżającymi, które są organizowane na Wydziale, mało jest osób zainteresowanych udziałem w programie.

Na uwagę zasługuje, realizowany przez Studenckie Koło Współpracy Europejskiej, projekt FOCUS ON YOUTH. W ramach projektu studenci uczestniczą w wymianie ze studentami belgijskimi, dzielą się doświadczeniami, odwiedzają instytucje pracujące z dziećmi i młodzieżą.

7.4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomaganie studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Nauczyciele akademicy również poza zajęciami są dostępni dla studentów, zawsze udzielają im pomocy. Przesyłają często drogą mailową niezbędne materiały i literaturę uzupełniającą. Opiekę naukową i dydaktyczną należy ocenić pozytywnie.

7.4.1. Ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia;

Studenci wykorzystują w procesie uczenia się zalecane przez nauczycieli akademickich materiały dydaktyczne. Z ich oceny wynika, że materiały te są pomocne, w wielu przypadkach pozwalają poszerzyć wiedzę zdobytą podczas zajęć dydaktycznych w uczelni.

Informacje znajdujące się w sylabusach, zdaniem studentów, są im przydatne i w sposób kompletny informują o przebiegu danego przedmiotu, zakładanych celach kształcenia i efektach, które student powinien osiągnąć.

7.4.2. Ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności.

Brak jest takich mechanizmów, jeśli chodzi o wydział. Zatem nie można ocenić ich skuteczności. Narzędziem motywującym w skali uczelni jest stypendium rektora dla najlepszych studentów. Stypendium to w opiniach studentów skutecznie motywuje ich do dalszej nauki, rozwoju i osiągnięcia lepszych efektów kształcenia.

7.4.3. Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się zgodnie z art.175 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Sposób przyznawania stypendiów oraz pracę Wydziałowej Komisji Stypendialnej należy ocenić pozytywnie. Skład Komisji Stypendialnej jest zgodny z art. 177 ust. 3 Ustawy, a jej działalność odbywa się z poszanowaniem demokratycznych zasad decyzji.

7.4.4. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności społeczne w różnych dziedzinach poprzez działalność w kołach naukowych działający na Wydziale. W organizacjach tych studenci doskonalą swoje umiejętności zdobyte podczas zajęć dydaktycznych, organizują różnego rodzaju przedsięwzięcia, uczestniczą we współpracy międzynarodowej, biorą udział w konferencjach naukowych. Oferta kół naukowych działających w ramach Wydziału jest różnorodna i interesująca.

Ponadto na Wydziale działa Biuro Karier, które służy studentom pomocą w kwestii poszukiwania praktyk czy staży studenckich. Biuro organizuje warsztaty w zakresie kompetencji miękkich, gdzie studenci mogą nabywać umiejętności pracy z ludźmi. Dodatkowo organizuje również spotkania dla studentów z organizacjami pozarządowymi. Studenci, często w ramach działalności Biura Karier, mają możliwość prowadzenia warsztatów w placówkach oświatowych, co pozwala im sprawdzić się w realnych warunkach, poza praktykami czy stażami, stwarza to dodatkowe możliwości rozwoju.

Działalność kulturową aktywnie wspiera Wydziałowy Samorząd Studentów, który organizuje nie tylko cykliczne imprezy ale stara się włączyć studentów w życie Wydziału m.in. poprzez informowanie o istotnych kwestiach jak np. zmiany w programie studiów oraz współorganizację spotkania z władzami Wydziału.

7.4.5. Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej.

Do słabych stron wskazywanych przez studentów na spotkaniu należały przede wszystkim kwestie związane z małą liczbą godzin zajęć praktycznych. Studenci twierdzili, iż mimo dobrego przygotowania teoretycznego dopiero na praktykach uczą się wykorzystywać zdobytą teorię. Wiele osób obecnych na spotkaniu stwierdziło także niski poziom nauczania języka angielskiego, zwłaszcza jeśli chodzi o specjalizację *Wczesne nauczanie języka angielskiego*. Jedna ze studentek wyraziła opinię, że nie czuje się przygotowana do nauczania języka angielskiego po ukończeniu specjalizacji. Studenci stwierdzili także, że treści programowe niektórych przedmiotów pokrywają się na pierwszym i drugim stopniu, zwłaszcza jeśli chodzi o przedmioty z zakresu filozofii. Ponadto, studenci skarżyli się na zbyt dużą liczbę zajęć na ostatnich semestrach studiów.

Do pozytywnych kwestii studenci zaliczyli atmosferę panującą na wydziale, dostępność i przychylność wykładowców. Studenci wizytowanego kierunku wiedzą jakie kroki podjąć w sytuacjach konfliktowych i kto na Wydziale może im pomóc w takich sytuacjach. Za pozytywne studenci uznali możliwości zdobywania kompetencji innych niż zawodowe, dzięki

działalności w kołach naukowych czy warsztatach organizowanych przez Biuro Karier. Pozytywnie studenci odnieśli się do możliwości korzystania z komputerów znajdujących się na wydziałowych korytarzach.

7.4.6. Ocena poziomu zadowolenia z systemu opieki naukowej dydaktycznej i materialnej oraz sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów.

Poziom zadowolenia na podstawie wypowiedzi studentów można ocenić jako znaczący. Na spotkaniu ze studentami nie zgłoszono przykładów skarg i wniosków dotyczących opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej.

7.5). W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy ocenić dokonane zmiany, odnieść się do stopnia realizacji zaleceń sformułowanych poprzednio.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

7.1) Zasady rekrutacji na oceniany kierunek dają podstawę do realizacji zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia. Zasady rekrutacji nie zawierają zasad dyskryminujących. System oceny studentów nie budzi zastrzeżeń. Studentom zapewnia się możliwości uczestnictwa w licznych programach wymiany międzynarodowej.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, jest przejrzysty i obiektywny, wymagania są wystandaryzowane. Ponadto potwierdzają to opinie studentów zatem należy ten system ocenić „w pełni”.

7.3) Wydział stwarza odpowiednie możliwości do mobilności studentów w ramach zarówno w ramach programu Erasmus oraz Focus on Youth. Mimo licznych akcji promocyjnych i spotkań z osobami, które wróciły z wymiany nie cieszy się ona dużą popularnością wśród studentów. Aczkolwiek działania, podejmowane przez władze Wydziału oraz Koordynator ds. Erasmusa, wspierające mobilność, poszerzające wiedzę nt. systemu ECTS, a także ułatwienia stwarzane studentom, tak aby w pełni mogli korzystać z systemu należy ocenić „w pełni”.

7.4) System opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku należy ocenić jako „znaczący” z uwagi na fakt, iż brak jest mechanizmów motywujących studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia w skali Wydziału. Studenci wyrazili potrzebę zwiększenia w programie kształcenia zajęć praktycznych. W stosunku do realizowanego programu wyrazili zastrzeżenia do poziomu zajęć z języka angielskiego na specjalności Wczesne nauczanie z językiem angielskim.

Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Kompetencje i zadania poszczególnych organów i jednostek organizacyjnych w zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia opisane są w Statucie Uczelni, Regulaminie Organizacyjnym. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jest regulowany na dwóch poziomach, tj. Uczelniany (Senat UW i Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia) oraz Wydziałowy (Rada Wydziału Pedagogicznego i Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia). w procesie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na poziomie Wydziału uczestniczą: Dziekan, Prodziekani, kierownicy katedr i zakładów oraz innych jednostek Wydziału, nauczyciele akademicy, pracownicy administracyjny, studenci i doktoranci, Komisja ds. rozwoju kadry naukowej i polityki kadrowej oraz Komisja ds. programu studiów.

Podstawą realizacji zadań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia na ocenianym kierunku „pedagogika” jest *Uchwała nr 240 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim, Uchwała nr 241 Senatu UW z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie badań ankietowych na Uniwersytecie Warszawskim*

Na poziomie Wydziału Pedagogicznego dokumentami, które regulują procesem dotyczącym tworzenia i prowadzenia kształcenia na kierunku studiów są: Regulamin Wydziału Pedagogicznego (Uchwała nr 269 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 26 września 2007 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Wydziału Pedagogicznego wraz z Załącznikiem [Regulaminem Wydziału Pedagogicznego] oraz zasady i procedury kontroli jakości procesu dydaktycznego, które obejmują projektowanie dydaktyki, realizację programów nauczania, ocenianie studentów oraz wdrażanie wniosków w tym zakresie.

Zgodnie z § 6 Regulaminu Wydziału Pedagogicznego powołana została między innymi Komisja ds. rozwoju kadry naukowej i polityki kadrowej w liczbie 7 osób, ds. programu studiów (11 osób). Komisja ds. rozwoju kadry naukowej i polityki kadrowej dokonuje okresowej oceny pracowników i jest wydziałową komisją oceniającą w rozumieniu § 96 ust. 1 Statutu Uczelni.

W celu podnoszenia i oceny jakości kształcenia na Wydziale zostały opracowane następujące dokumenty.

- arkusz ewaluacyjny, który dotyczy oceny programów studiów, jakości kształcenia i organizacji, wyrażonej przez studentów ostatnich lat studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studentów studiów doktoranckich i podyplomowych.;

- ankiety studenckie dotyczące oceny nauczycieli akademickich przez studentów. Wyniki przeprowadzonej ankietyzacji wykorzystywane są do okresowej oceny pracowników naukowo - dydaktycznych;

- arkusz hospitacji zajęć.

W celu ujednoczenia i kompleksowego przeprowadzenia procesu ankietyzacji w Uniwersytecie Warszawskim zostało wydane Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 marca 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia ogólnouniwersyteckich badań ankietowych oraz badań ankietowych na wydziałach i w innych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego kształcących studentów.

Monitorowanie i doskonalenie jakości kadry dydaktycznej zapewniane jest dzięki: studenckim ankietom, hospitacjom zajęć oraz okresowej ocenie pracowniczej.

W kompetencjach Komisji ds. programu studiów znajdują się sprawy dotyczące polityki edukacyjnej Wydziału, zwłaszcza projektowanie, organizacja i realizacja programu kształcenia. Opinie na temat programu kształcenia zbierane są od pracowników i studentów Wydziału. Kierownicy katedr i zakładów dokonują raz na 3 lata wspólnie z pracownikami analizy treści programowych prowadzonych przedmiotów pod kątem ich spójności, kompletności, aktualności, wykorzystania w kształceniu studentów. Pracownicy następnie wprowadzają konieczne zmiany w programach, które będą realizowane w kolejnych latach.

Semestralnie studenci dokonują dwójakiej oceny zajęć - ogólnouniwersyteckie i wydziałowe ankiety ewaluacyjne. Następnie nauczyciele akademicy otrzymują zbiorcze oraz szczegółowe zestawienie wyników powyższych ankiet, które obligują go do analizy i sformułowania wniosków dotyczących własnej pracy dydaktycznej.

Wnioski wynikające z ewaluacji są przedmiotem analizy i dyskusji kierowników jednostek z pracownikami, którzy odpowiadają bezpośrednio za jakość prowadzonych przez siebie zajęć.

Dziekan w porozumieniu z Wydziałowym Zespołem Zapewnienia Jakości Kształcenia i Wydziałową Komisją ds. Programu Studiów dokonuje analizy wniosków wynikających z opinii nauczycieli, studentów i doktorantów na temat jakości kształcenia na Wydziale. Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia i Komisja ds. Programu Studiów proponują zmiany, w programie i sposobie prowadzenia zajęć, aby podnosić jakość kształcenia w celu zaopiniowania przez Radę Wydziału.

W przygotowywaniu nowych programów kształcenia, w tym w określeniu efektów kształcenia przewiduje się udział wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy, jednak dotychczas tego typu spotkanie nie stwierdzono.

Zasady i procedury zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Pedagogicznym były przedmiotem obrad Rady Wydziału Pedagogicznego w dniu 16 grudnia 2008 r. Na tejże Radzie Wydziału przyjęto Uchwałę nr 36, zał. Nr 1 w sprawie zasad i procedur kontroli jakości procesu dydaktycznego. Dokument ten określa m.in. a) kompetencje Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji ds. Programu Studiów oraz Wydziałowej Komisji ds. Rozwoju Kadry Naukowej i Polityki Kadrowej, dziekana,

kierowników katedr i zakładów, kierowników specjalności, kierowników studiów podyplomowych i kierowników studiów doktoranckich, b) częstotliwości ewaluacji całego programu nauczania na Wydziale c) opinii pracowników naukowo – dydaktycznych i studentów na temat programu nauczania i sposobu jego realizacji d) opinii studentów na temat zajęć dydaktycznych e) sposobu wdrażania wniosków z przeglądu jakości kształcenia. Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia pod koniec każdego roku akademickiego składa ze swojej pracy sprawozdanie władzom Wydziału oraz Uczelnianemu Zespołowi Zapewniania Jakości Kształcenia. Wyniki pracy Zespołu są również przedmiotem dyskusji na Radach Wydziału i ostatecznie są akceptowane przez dziekana [18.05.2009; 30.03.2010; 29.04.2011].

Na wizytowanym kierunku przeprowadza się ankietyzację zgodnie z *Zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania ogólnouniwersyteckich badań ankietowych na wydziałach i w innych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego kształcących studentów.*

Zasady dyplomowania są określone w *Uchwale nr [brak numeru] Rady Wydziału Pedagogicznego UW z dnia 22 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad studiowania na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego.*

W przedstawionej dokumentacji brak jest informacji o procedurach analizy kadry naukowo – dydaktycznej, okresowych przeglądach i ocenach planów studiów i programów nauczania, hospitacji zajęć.

Z rozmów z Władzami Wydziału Pedagogicznego wynika, że system zarządzania kierunkiem ma charakter hierarchiczny. Najniższym jego ogniwem są kierownicy jednostek organizacyjnych działających w ramach Wydziału i na tym poziomie dokonuje się analizy planów i programów kształcenia. Wnioski są przekazywane do Dziekana, który podejmuje decyzje zgodnie z zakresem uprawnień określonych w Ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym i w Statucie Uczelni. Sprawy wymagające opinii lub decyzji organu kolegiального kierowane są do Rady Wydziału.

8.1.1. ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym dostosowywania do zmieniających się potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz *potrzeb i możliwości* interesariuszy wewnętrznych. Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia, ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;

Na podstawie informacji Władz Dziekańskich w Wydziale Pedagogicznym UW obowiązuje następująca procedura monitorowania jakości zmian w planach i programach kształcenia: propozycje zmian są gromadzone i opracowywane w katedrach, następnie omawiane i przekazywane do zaopiniowania przez Radę Wydziału. Brak jest w Wydziale udokumentowania tej procedury i jej mechanizmów, dlatego pozytywną ocenę efektywności tejże procedury uzasadnić można jedynie deklarowanymi przez Władze Wydziału dobrymi praktykami stosowanymi od lat w tym zakresie.

Istotną rolę w procedurach badania jakości odgrywają studenci, którzy swoje uwagi dotyczące programu nauczania i zajęć dydaktycznych wyrażają w anonimowych ankietach oceniających realizację programów kształcenia oraz pracy dydaktycznej wykładowców. Ocenie poddawane są wszystkie zajęcia realizowane zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia. Zgodnie z przyjętą w Wydziale procedurą (na podstawie Zał. Nr 1 Uchwały nr 36 Rady Wydziału Pedagogicznego) ewaluacja całego programu nauczania dokonywana jest raz na trzy lata.

Ankiety są przeprowadzane, opracowywane i przechowywane przez Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia. Zespołowi Oceniającemu udostępniono Raporty ewaluacyjne sporządzone jedynie dla Studiów Podyplomowych za rok ak. 2010/1, które potwierdziły rzetelność analizy i trwałe usytuowanie tego narzędzia pomiaru w polityce zarządzania jakością kształcenia na studiach podyplomowych.

Na podstawie rozmów z władzami Wydziału wynika, że w trosce o merytoryczną i metodyczną jakość zajęć dydaktycznych przeprowadzane są hospitacje (nie ma jednak opracowanej procedury i nie jest prowadzona żadna dokumentacja na ten temat). Wiadomo jedynie, że za hospitacje odpowiadają bezpośredni przełożeni pracownika a wnioski z hospitacji są analizowane podczas zebrań Zakładów i Katedr.

W Wydziale brak jest dokumentacji potwierdzającej procedurę zatwierdzania tematyki prac dyplomowych.

8.1.2. ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian.

Uczelnia ma możliwości elektronicznego udostępniania danych, posługuje się systemem USOS.

Informacje dotyczące wyników ankiet studentów i absolwentów są podawane do wiadomości i dyskutowane w Katedrach i na Radzie Wydziału - w organach tych uczestniczą przedstawiciele wszystkich grup społeczności akademickiej (w tym także studenci).

Wyniki monitorowania jakości procesu kształcenia oraz uzyskiwanych efektów kształcenia i wprowadzanych do programów kształcenia zmian są słabo udokumentowane.

8.2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości.

Wydział Pedagogiczny włącza w proces zapewnienia jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” interesariuszy wewnętrznych. W takich spotkaniach biorą udział przedstawiciele Uczelnianego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia UW, Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz przedstawiciele kadry kierowniczej WP, przedstawiciele studentów i doktorantów.

Interesariusze zewnętrzni (pracownicy instytucji, do pracy w których przygotowani są absolwenci kierunku pedagogika, pracownicy kuratorium, instytucje środowiskowe ważne dla efektywnej realizacji założonych celów i efektów kształcenia) nie są włączani do prac nad

doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, oferty kształcenia, metod i form kształcenia.

8.2.1. Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Przedstawiciele Samorządu Studentów, w sposób aktywny angażują się działalność organów kolegialnych jednostki. Reprezentują i dbają o interesy społeczności studenckiej, są łącznikiem między władzami Wydziału a studentami. Z inicjatywy Samorządu Studenckiego postaje na Wydziale studencki Zespół ds. opiniowania programów studiów, do którego prac mogą włączyć się wszyscy chętni studenci. Aktywna postawa, zabieranie głosu, zgłaszanie postulatów podczas posiedzeń Rady Wydziału, Komisji Programowej, Komisji KRK pozwala stwierdzić, iż rola przedstawicieli studentów na wizytowanym Wydziale jest bardzo ważna, a ponadto ich głos zawsze brany jest po uwagę.

8.2.2. W przypadku, gdy przeprowadzana jest kolejna ocena jakości kształcenia na danym kierunku studiów należy odnieść się do stopnia realizacji zaleceń, jeżeli były sformułowane uprzednio, ocenić dokonane zmiany i ich efekty.

W poprzedniej ocenie kierunku nie stwierdzono uchybień ani nie sformułowano zaleceń dotyczących systemu jakości kształcenia.

W przypadku dokonania oceny kierunku/akredytacji jednostki przez zagraniczną instytucję akredytacyjną – stanowisko w sprawie wykorzystania wyników tej oceny w podnoszeniu jakości kształcenia.

Jednostka nie była oceniana przez zagraniczną instytucję.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+
umiejętności	+	+	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Działania Wydziału zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów „pedagogika” można ocenić pozytywnie ze względu na przejrzystość struktury zarządzania procesem dydaktycznym, deklarowanych przez Władze Wydziału dobrych praktyk związanych z systematycznością i kompleksowością przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia. Natomiast konieczne jest wypracowanie procedur związanych m.in. z zatwierdzaniem tematyki prac dyplomowych, przeprowadzaniem hospitacji zajęć dydaktycznych oraz dokumentowanie zmian wprowadzanych do programów kształcenia w wyniku monitorowania jakości procesu kształcenia oraz uzyskiwanych efektów kształcenia.

8.2) Włączanie interesariuszy wewnętrznych do prac nad doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, oferty kształcenia, metod i form kształcenia należy ocenić pozytywnie. Brak natomiast dokumentacji potwierdzającej, że do tych prac włączani są interesariusze zewnętrzni. Ich udział w doskonaleniu procesu kształcenia zadeklarowano jedynie w rozmowach z Władzami Wydziału.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku		X			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3. program studiów		X			
4. zasoby kadrowe	X				
5. infrastruktura dydaktyczna			X		
6. prowadzenie badań naukowych	X				
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			

8. wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
---	--	--	---	--	--

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań.

W ocenianej jednostce, na kierunku pedagogika istnieje możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na zadawalającym poziomie. Ustosunkowując się do poszczególnych obszarów za silną stroną uczelni można przyjąć:

- **Misję i strategię uczelni zgodną z najlepszymi tradycjami uniwersyteckimi**
- **Długoletnie doświadczenie w kształceniu na potrzeby środowiska i zapotrzebowanie rynku pracy. Atrakcyjna oferta edukacyjna.**
- **Programy studiów zorientowane na nowoczesny proces uczenia się zgodny z najnowszymi standardami kształcenia na kierunku pedagogika**
- **System punktów ECTS umożliwiających standaryzację procesu kształcenia oraz udział studentów w wymianie międzynarodowej**
- **Wzorcową politykę kadrową z ponadprzeciętnie rozbudowanym minimum kadrowym na ocenianym kierunku**
- **Badania naukowe prowadzone na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej narodowej.**
- **Zaangażowanie studentów w działalność naukową i organizacyjną wydziału**

W akredytowanej jednostce na kierunku pedagogika istnieje jednak pewna liczba kwestii wymagających działań doskonalących, dotyczą one:

- **Zastrzeżeń co do stanu technicznego budynku w którym realizowana jest dydaktyka (na podstawie oceny wizualnej oraz opinii interesariuszy wewnętrznych)**
- **Zastrzeżeń do dokumentacji i procedur wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w ocenianej jednostce. Dotyczą one braku udokumentowania ocen sylabusów, treści programowych pod kątem ich spójności, kompletności, aktualności, wykorzystania w kształceniu studentów i dokonywanych na ich podstawie zmian, jak zakłada dokument z 2008 r (Zasady i procedury, p. III.§ 5, p.1-4). Brak procedury i dokumentacji ocen kompetencji pracowników gromadzonych z hospitacji. Brak udokumentowanego udziału interesariuszy zewnętrznych w pracach nad doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, oferty kształcenia, metod i form**

kształcenia. Brak procedur kontrolnych jakości prac licencjackich i magisterskich oraz ich oceny przez recenzentów i promotorów.

W związku z powyższym zaleca się uzupełnienie dokumentacji dotyczącej funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Wydziale, a w szczególności procedur i mechanizmu ewaluacji procesu kształcenia i dyplomowania, oraz podjęcia działań zmierzających do poprawy stanu budynku będącego siedzibą Wydziału.

Raport sporządził na podstawie raportów cząstkowych:

Prof. dr hab. Amadeusz Krause

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do:

Tabela nr 6.

Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardu po odpowiedzi uczelni na raport				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			